

Välfärd är frihet- Frihet måste försvaras

LIBERALERNAS FÖRSLAG TILL
STRATEGISKT PLAN OCH
BUDGET 2018–2020

Liberalerna

Liberala reformer för att utveckla Norrbotten

Många, som bor i Norrbotten, upplever att vi bor i den bästa delen av Sverige med en variation från kust till fjäll och från stad till orörd natur. Under det senaste femton åren har länet förvandlats från att vara tydligt beroende av vår basindustri till att idag vara en mer differentierat län både vad gäller arbetsmarknad och människorna som lever här.

Men trots det finns stora utmaningar för vårt län. Befolkningsstillväxten uteblir och i den mån några enskilda kommuner vid kusten ökar så är det på bekostnad av andra kommuner i länet. Därmed så är också grunden för finansieringen av välfärden i allmänhet och sjukvården i synnerhet under press.

Utmaningarna är också stora i vår omvärld. I vårt närområde bedriver Ryssland en uppdriftskampanj och drömmer åter om ett Stor-Sovjet. I flera europeiska länder vinner partier som är auktoritära terräng och de diskriminerar och trakasserar sin egen befolkning. Storbritannien har valt att lämna EU och USA har valt en president som hellre bygger murar än samarbetar. I Mellanöstern är många klämda mellan diktaturer och terrorsektorer. Vi ser också i Sverige hur terrorister utövar attacker för att skrämja vårt öppna samhälle. Vi befinner oss i en orolig tid.

Hoten mot de liberala värdena i Norrbotten, Sverige och världen växer. Främlingsfientliga partier och konservativa krafter är på frammarsch. Ungdomar lockas av olika extremistiska rörelser. Grunden för det liberala samhällets välstånd – marknadsekonomi, frihandel och valfrihet – ifrågasätts av vänsterkrafter.

Det är viktigt att vi inte bygger murar och sluter oss. Norrbotten och Sverige är beroende av frihandel, fri rörlighet och globalisering. Sveriges ekonomi är förhållandevis liten, men handeln spelar en avgörande roll för Norrbotten och Sveriges välstånd och utveckling. Globaliseringen har påverkat vårt län positivt – datacentersetableringar, exporttunga industrier och start-ups inom IT gör att världen kommer till Norrbotten och Norrbotten till världen. Människor knyts ihop och avstånden krymper.

Rörlighet för människor, kapital och varor gör att våra beprövade system och uppfattningar behöver prövas på nytt. Den globala jakten på talang blir allt tuffare och kraven på Sverige för att attrahera de allra mest eftertraktade på arbetsmarknaden ökar. En utmaning som också gäller Regionen och sjukvården och vi måste sticka ut genom att vara en attraktiv arbetsgivare. Den globala tid vi lever i skapar möjligheter för oss men också utmaningar hur vi bygger ett starkt och tryggt Norrbotten för framtiden.

Vi lever med en gnagande känsla av att sjukvården i länet är på ett sluttande plan sedan många år. Den offentliga sektorns låga attraktionskraft som arbetsgivare, omsorgs- och vårdyrkenas akademisering och ökade specialisering tillsammans med att länets mindre orter har mycket svårt att attrahera och behålla nyckelkompetens gör att vårdens kris i Norrbotten kan sägas vara tudelad. Det är både en finansierings kris och en personalkris. Självklart går dessa två hand i hand för i en sjukvård som organiseras ur ett planekonomiskt socialistiskt system så kan sjukvården i länet idag inte erbjuda de löner som marknaden kräver och vår personal förtjänar. Som nation så behöver vi satsa en större del av BNP på sjukvården och då behöver vi lägga ned Regioner och Landsting som sjukvårdshuvudmän och låta staten ta över.

NATIONELLT

För Norrbottens tillväxt finns det två frågor som är större än alla andra. Det ena är att få ned den orättvisa inkomstbeskattningen och de skyhöga marginalskatter som detta innebär i vissa av länets kommuner. Det andra är att vi måste klara en likvärdig sjukvård i hela länet.

Liberalerna i Norrbotten driver dessa två frågor som prioriterade på nationell nivå.

Vi vill att:

- Det införs ett tak för skatt på arbete som begränsar möjligheten att höja kommunalskatten (kommun/region). Endast så kan vi minska de orättvisa skillnaderna mellan landets högskatte- och lågskattekommuner/regioner.
- Staten tar över huvudmannskapet från Regionerna när det gäller styrning och finansiering av sjukvården i sin helhet.

REGIONENS VERKSAMHETSIDÉ

Sjukvården i länet har gått sönder. Det är tuffa yttre omständigheter som bidrar men låt oss vara tydliga. Huvudansvaret bärs av den politiska ledningen. Sjukvården som organisation behöver en nystart med fler entreprenadlösningar och en utökat vårdvalssystem. Om vi på riktigt ska kunna ge vår personal större möjlighet att utforma sin vardag så måste vi på allvar bryta ned vår verksamhet i mindre enheter och våga dra tillbaka den storskaliga styrningen från centrala strategier och stödfunktioner. Vi måste våga prioritera sjukvården framför nya åtaganden och andra satsningar inom regional utveckling.

Vi vill att:

- Regionen verksamhetsidé ändras till ”regionen arbetar för norrbottningarnas välfärd och styrs ytterst av norrbottningarna själva genom fria val”. Ett tydligt fokus, sjukvård och det demokratiska ansvaret som alla har att engagera sig i sin egen framtid!
- En effektivare och likvärdigare vård tillskapas med fler entreprenadlösningar och utförare inom Norrbottens sjukvård.
- Vårdvalet byggs ut så att hela närsjukvården omfattas.

PERSONAL VÅRDUTBUD/STRUKTUR OCH PRIORITERINGAR M.M

Under en lång tid har Liberalerna varit det parti i regionen som lagt fram flest förslag på förbättringar inom vården. Ledningens passivitet och tystnad är oacceptabel. Inte heller i årets strategiska plan finns det några politiska idéer om hur vi ska komma tillrätta med de problem vi är så smärtsamt överens om. Vi har inte heller alla svaren och alla verktyget för att klara detta men nedan följer ett antal förslag vi har när det gäller verksamhetsförbättringar.

Om man vill satsa på sjukvården behöver man minska på något annat. Vi vill att:

- Regionen engagemang i flyg och tågverksamhet avvecklas.
- Regionens internationella engagemang i CPMR och AER avvecklas och istället kanaliseras via SKL och vårt North Sweden European Office.
- Regionens bolagsengagemang ses över både vad gäller omfattningen och möjlighet till sammanslagning av överlappande verksamheter.
- De ekonomiska ramarna för den politiska verksamheten minskas med 10 %. Regionalutveckling och kultur med 20 % och Hälso- och sjukvårdens ram med 4 %.

Vi satsar mer på och vill förbättra verksamheten på följande punkter. Vi vill att:

- Hälsocentraler utan fast anställd läkare ska inte få kallas hälsocentral! Utred ett system med försteläkare, särskilda tjänster för mobila/distanstjänstgörande team och/eller allmänläkarpool som kan resa ut och arbeta där primärvården inte fungerar.
- I kommuner där bara en HC finns ska ambulans, lättvårdsplatser och läkarnärvaro garanteras.
- Resursutnyttjandet och samarbetet mellan våra egna Hälsocentraler och de som drivs av andra vårdgivare måste bli bättre. Hälsocentraler som gör underskott år efter år eller på annat sätt inte följer reglerna i vårdvalet ska läggas ned och handlas upp på vårdavtal eller ersättas med en nystart i egen regi.
- Vårdplatsantalet som beslutats ska också hållas öppna! Upphandla två allmänna vårdavdelningar, eller lättvårdsavdelningar, för att komma till rätta med vårdplatskrisen på Sunderby sjukhus.
- Luleå behöver en Närakut/Lättakut! För att förbättra närsjukvården i Luleå och förbättra situationen på akuten Sunderbyn så ska en jourcentral inom primärvården byggas ut till Närakut med vårdplatser och dygnet runt verksamhet.
- Genomför satsningar på lön- och anställningsvillkor som förbättrar vår konkurrenskraft mot den privata sidan och som gynnar våra nuvarande och kommande trotjänare som väljer att arbeta för regionen år efter år.
- Narkos och röntgen kompetensen ska bibehållas i Kalix och Kiruna. Gärna kompetensväxling men inte kompetensavveckling!

BUDGET OCH EKONOMISTYRNING

Den politiska ledningen har en bristfällig verksamhets och ekonomistyrning. Man har inte valt en ekonomistyrningsmodell, snarare ärvt en som år efter år visat sig fungera dåligt. Oavsett vad vi politiskt tycker i sak och vill prioritera så borde vi vara överens om att Regionen förtjänar en Strategisk plan och budget som planerar för framtiden och ser framåt istället för dessa ständiga sparpaket och ad hoc nedskärningar under pågående verksamhetsår. Liberalerna har vid flertalet tillfällen, precis som revisorerna påpekat att en bra ekonomi och verksamhetsstyrning börjar med en bra budget. Ett budgetarbete som man bygger underifrån från våra medarbetare i våra 1187 olika kostnadsställen som utifrån sina förutsättningar får äska om en ram som gör att de blir delaktiga och tror på att de kan leverera en god vård till våra patienter. En budgetprocess som sedan fastställer ramarna och verkställer de beslut som blir nödvändiga utifrån dessa. Detta budgetarbete saknas nästan helt och var grunden till att revisorerna prickade regionstyrelsen förra verksamhetsåret.

Vi vill att:

- Regionens budget byggs upp med delaktighet från vår personal på golvet och med chefer från första linjen och uppåt som tar ansvar för att verkställa beslut utifrån den budgetram man tilldelats.
- I budgeten ska såväl Spar och åtgärds paket som krav på ytterligare besparingar inarbetas till fasta budgetramar som byggs upp underifrån utifrån prognoser och påverkbara poster inför året.
- Regionen ska, genom rationaliseringar främst bland icke direkt patientnära personal, fastställa en budget med 300 färre anställda än tidigare år.

Yrkande

Liberalerna yrkar att Regionstyrelsen:

1. Föreslår Regionfullmäktige att anta Liberalernas förslag till Strategisk Plan och Budget för 2018-2020 med de uppdrag, förändringar och viljeinriktningar som vi föreslår.

Luleå 2017-06-06

Jens Sundström (L)
Oppositionsregionråd